

CvB stukken voor agenda Universiteitsraad

Overlegvergadering d.d. : 25 september 2013
Commissievergadering : 11 september 2013
Agendapunt : Roadmap Ontwikkeling TOM
Bijgevoegde stukken : Roadmap Implementatie Twents Onderwijs Model

Betrokken concerndirectie: S&B

paraaf:

Secretaris: Erik van Keulen

paraaf:

Portefuillehouder: Ed Brinksma

paraaf:

1. Status agendapunt:

Rol URaad:

Ter informatie

- Ter advisering
- Ter instemming
- Anders:

2. Eerder behandeld in:

Naam gremium: CvB
Datum behandeling: 1 juli 2013
Naam agendapunt: Roadmap ontwikkeling TOM
Conclusie toen: Akkoord met kader. Bespreken met UR en verder invullen.

Naam gremium: Cie OOS
Datum behandeling: 3 juli 2013 (presentatie)
Naam agendapunt: Meerjarenplanning TOM
Conclusie toen: Graag bespreking document in september-cyclus

3. Toelichting/samenvatting:

Het document schetst een proces waarin de lange termijn visie op het onderwijs jaarlijks wordt vertaald in jaarplannen op het niveau van opleidingen. Op een vijftal aspecten van de TOM-ontwikkeling wordt een fasering geschetst: doorontwerp, evaluatie, uitfasering oud onderwijs, ondersteuning en ontwikkeling TOM-concept.

Het Programmabureau Onderwijsvernieuwing heeft sinds de bespreking van dit document grote stappen gezet in de uitwerking van de planning voor het komende jaar. Indien gewenst kunnen deze als toelichting worden gepresenteerd in de commissievergadering.

Summary in English

The document presents a model for the way in which the long-term vision on education will be translated into yearly plans. On five aspects of TOM development, different phases are identified: (re)designing the programs, evaluation of results, phasing-out the old curricula, support, and developing TOM.

Since this document was drafted, the Office for the Innovation Programs has worked on a detailed program for this academic year.

4. (Voorgenomen) besluit CvB:

NVT

Gezien:

Gehoord:

Overwegende:

Besluit het CvB

GRIFFIE URaad: (door griffie UR in te vullen)

Eerder in URaad aan de orde geweest?

Nee.

Ja, op

Conclusie toen:

Nadere toelichting: (Voor als presidium/griffier vindt dat één van bovengenoemde punten nadere toelichting behoeft)

.....
.....

ROADMAP IMPLEMENTATIE TWEENTS ONDERWIJSMODEL

Versie 1.0, 26 juni 2013

Na de pilots bij de opleidingen BMT en EE, start in het academisch jaar 2013-2014 de eerste grote lichter bachelorstudenten in opleidingen die zijn georganiseerd conform het Twents Onderwijsmodel (TOM). In korte tijd zijn grote stappen gezet in het herzien van curricula, het vormgeven van eerstejaarsmodules, het inrichten van onderwijsondersteunende systemen en het herzien van processen en regelingen. Per 1 september kunnen we van start.

Hiermee is TOM echter nog verre van geïmplementeerd. TOM is een project met een lange termijn, waarvan op dit moment alleen nog de contouren zijn gedefinieerd en deels vormgegeven. De komende jaren zal TOM verder invulling moeten krijgen. Het voorliggende document is een *roadmap* voor die ontwikkeling, in de zin dat verschillende aspecten van die ontwikkeling worden geïdentificeerd en in een logisch verband worden gebracht, om ze vervolgens in de tijd te kunnen positioneren. De *roadmap* heeft een termijn van 3 jaar.

Deze *roadmap* moet een kader geven voor de jaarplanningen voor de onderwijsontwikkeling die per academisch jaar worden gemaakt. Aan dergelijke jaarplanningen is vanuit de onderwijsorganisatie grote behoefte. De jaarplanning voor 2013-2014 wordt op het moment van bespreken van dit document afgerond en zal eventueel op basis van de uitkomsten van deze besprekingen nog bijgesteld kunnen worden.

De ervaringen van het komend jaar zullen ongetwijfeld leiden tot andere inzichten over de lange termijn ontwikkeling van TOM. Daarnaast zal ook onze omgeving het komende jaar niet onveranderd blijven. Het voornemen is daarom deze *roadmap* per academische jaar bij te stellen (als dat nodig is) en de planning voor een extra jaar toe te voegen, zodat de termijn van de *roadmap* 3 jaar blijft. Vervolgens wordt de concrete jaarplanning voor het volgende academisch jaar aan de hand van de bijgestelde *roadmap* opgesteld. Deze wordt vastgesteld in de UCO.

In deze notitie wordt eerst kort stil gestaan bij de 'ontwikkelingsfilosofie' van TOM. Vervolgens worden verschillende aspecten van het ontwikkelproces geïdentificeerd. Tenslotte worden deze in onderlinge relatie in de tijd gepositioneerd, waarmee een *roadmap* wordt uitgelegd voor de komende 3 jaar.

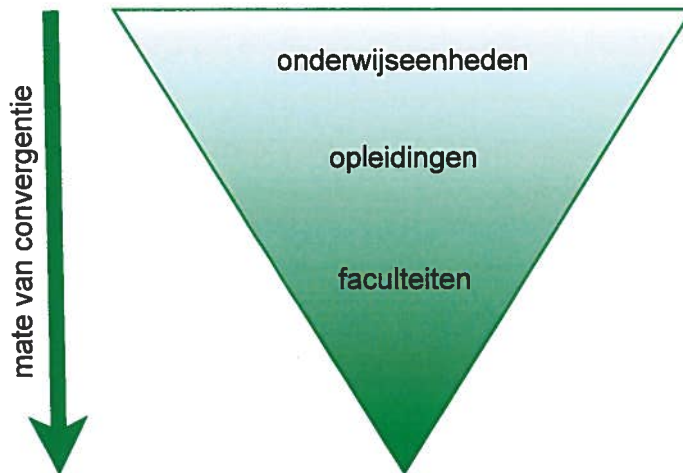
1 DE ONTWIKKELING VAN TOM

De doelstellingen van TOM hebben zowel betrekking op de kwaliteit als de efficiëntie van het onderwijsproces. Daar zit in sommige gevallen een spanning tussen. Het is efficiënt om zoveel mogelijk te standaardiseren, omdat daarmee een hoog rendement van voorzieningen kan worden bereikt met een relatief lichte ondersteuningsorganisatie. Tegelijk zijn er lokaal soms goede redenen om in het belang van de onderwijskwaliteit van standaarden af te wijken.

De onderwijsorganisatie heeft meerdere niveaus, waarvan de onderwijseenheid, de opleiding en de faculteit (of een vergelijkbare clustering) de belangrijkste zijn. Een van de gedachten achter TOM is dat op het niveau van de onderwijseenheid relatief veel ruimte gegeven kan worden voor variatie. De intentie van TOM niet is om een *one-size-fits-all* model voor de didactiek te bereiken. Op hogere niveaus in de organisatie wordt echter wel naar harmonisatie gestreefd. Het principe van modulair ontwerp geldt hier: het systeem is

gedefinieerd en de interface van de elementen met het systeem is zoveel mogelijk gestandaardiseerd; maar de interne werking van de modules is zo veel mogelijk het domein van lokale experts.

Schematisch is het als volgt weer te geven. Het is van belang hier expliciet te vermelden dat TOM hiermee afwijkt van vergelijkbare operaties bij andere instellingen, waar de nadruk vaak ligt op de *interne* standaardisatie van de onderwijseenheid.

Natuurlijk gelden ook op het niveau van de onderwijseenheid randvoorwaarden voor het ontwerp. Dit zijn voorwaarden met betrekking tot kwaliteit en efficiëntie, maar ook met betrekking tot de Twentse signatuur die we explicieter aan het onderwijs willen geven. De ingrediënten van die signatuur zijn gedefinieerd:

1. combinatie van high tech en human touch
2. ontwikkelen van de rollen van ontwerper, onderzoeker en organisator
3. stimuleren van een ondernemende attitude

Projectonderwijs is het instrument dat daarbij moet helpen, en is een onderwijsvorm waarvan we het gebruik willen maximaliseren. Maar de exacte vorm die dit krijgt kan discipline of onderwerp-afhankelijk zijn.

Maar hoe nu deze abstracte uitgangspunten concreet te maken? De belangrijkste consequentie van deze uitgangspunten is dat de verdere ontwikkeling van TOM zoveel mogelijk *bottom up* moet verlopen. Binnen de onderwijseenheden is zichtbaar hoever we kunnen gaan met projectonderwijs en met het integreren van alle andere doelstellingen. De ervaringen die we daarmee opdoen moeten via de evaluaties, maar minstens zo belangrijk via de directe lijn tussen OLD/OWD en module-coördinator worden geaggregeerd op het niveau van de opleiding. Daar moet vervolgens de discussie gevoerd worden over wat haalbaar is in het volgende jaar van TOM-ontwikkeling. De planningssystematiek moet dit mogelijk maken.

Daarbij speelt ook een rol dat het startpunt echter niet overal gelijk is. Een aantal opleidingen aan de UT heeft al een lange traditie van projectonderwijs, terwijl er op andere plekken veel minder ervaring is. Het is niet gezegd dat de ervaringen op de ene plek zonder meer te transporteren zijn naar een andere plek. Iedere opleiding zal in zekere zin een eigen ontwikkeltraject door moeten maken.

Daarmee is niet gezegd dat het verdere ontwikkelproces van TOM alléén *bottom up* zal verlopen. Er zijn prestatieafspraken met OCW die een aantal concrete doelstellingen geven. Decanen en CvB zullen jaarlijks de discussie voeren over de vertaling van deze

doelstellingen naar het facultaire niveau. Dit gebeurt zoveel mogelijk in de reguliere P&C-cyclus, maar zal in eerste ontwikkelfase ook daarbuiten moeten gebeuren, omdat de P&C-cyclus op kalenderjaren draait, en de onderwijsontwikkelcyclus de academische kalender aan zal houden.

Concreet is de inzet de jaarcyclus zodanig in te richten dat de volgende processtappen mogelijk zijn:

Maand	Activiteit	PDCA
Maart	Bespreking resultaten, evaluaties en ervaringen eerste semester binnen opleidingen en faculteiten	C en A
April	Gezamenlijk OWD/OLD-conferentie over TOM-ontwikkeling volgend jaar	P
Mei	Oplevering volgend jaar	D

Een laatste relevant onderdeel van het ontwikkelmodel is dat we met hulp van instrumenten en inzichten uit de organisatiekunde en onderwijskunde, een logische volgorde in verschillende onderdelen van het ontwikkeltraject aan willen brengen. In bijlage is een schema opgenomen dat het resultaat is van deze inzichten en een aantal intensieve gesprekken met personen die betrokken zijn geweest bij de eerste pilots met TOM-modules. Het geeft op vier relevante onderdelen van de inhoudelijke ontwikkeling van TOM (module-ontwerp, toetsing, integratie van projectonderwijs en de rol van de docent) een aantal logische ontwikkelstappen.

2 IDENTIFICATIE VAN ONTWIKKELINGSASPECTEN

Een ingrijpende herziening van het onderwijs als beoogd met TOM, heeft consequenties voor veel onderdelen en processen in de organisatie. Om een bruikbare roadmap te maken, moeten de belangrijkste aspecten van de herziening worden geïdentificeerd, zodat vervolgens naar hun onderlinge samenhang kan worden gekeken.

We definiëren de volgende aspecten van ontwikkeling in de roadmap:

1. het verdere ontwerp van de opleidingen,
2. de evaluatie en revisie-cyclus van het TOM-onderwijs dat een eerste keer gedraaid heeft,
3. de uitfasering van de 'pre-TOM' curricula,
4. de verdere herinrichting van ondersteunende systemen en processen,
5. de verdere ontwikkeling van het TOM-model.

Ter afsluiting van dit onderdeel staan we kort stil bij een aantal externe factoren die van invloed zijn.

2.1 ONTWERP VOLGENDE JAREN VAN DE OPLEIDINGEN

De planning voor het ontwerp van de volgende jaren van de opleidingen wordt primair gedictieerd door het Protocol Onderwijsplanning van S&O. In het herontwerp van de interne processen in het kader van plan het CES, bestaat de kans dat er wijzigingen komen in dit protocol, maar de verwachting is vooralsnog dat die niet groot zullen zijn. Dit betekent netto dat het inhoudelijk ontwerp van ieder nieuw jaar medio mei gereed moet zijn (de roosterinformatie volgt later).

De netto consequentie is dat ieder voorjaar in mei zowel het ontwerp van het volgende jaar, inclusief regelingen en systemen die specifiek zijn voor dat jaar gereed zijn:

Jaar 2: keuzeruimte

Jaar 3: profileringsruimte en afstuderen

BMT en EE blijven respectievelijk 2 en 1 jaar op de andere opleidingen voorlopen, en blijven dus pilot-opleidingen waarin de komende jaren met name met betrekking tot de regelingen ervaringen zullen worden opgedaan.

Een separaat element dat geleidelijk geïntegreerd zal worden zijn opleidingsspecifieke excellentietrajecten; de zgn ster-trajecten. Een eerste pilot gaat in 2013 draaien bij EPA. Op basis van de ervaringen zullen in 2014 meerdere opleidingen kunnen aansluiten.

2.2 EVALUATIE EN REVISIE

Het onderwijsbeleid wordt op het moment van schrijven van dit stuk herzien. Inzet is te komen tot één evaluatiesysteem voor het bacheloronderwijs; zowel m.b.t. het ict-systeem dat het proces moet ondersteunen, als de jaarplanning voor de evaluaties. Zoals eerder gesteld moet het streven daarbij zijn de relevante informatie in maart van ieder jaar beschikbaar te hebben, met het oog op de aanleverdeadline voor het nieuwe jaar in mei.

Momenteel loopt er een autonoom monitoring-proces van TOM. De inzet zou moeten zijn dit zoveel mogelijk te integreren met het reguliere evaluatiesysteem. Dat zal waarschijnlijk niet helemaal gaan.

Inzet is het nieuwe systeem effectief in te kunnen zetten voor zoveel mogelijk van de evaluatie van het eerste semester 2013, die beschikbaar moet zijn in maart 2014.

De revisie-cyclus van de eerste twee modules van elk jaar zal parallel lopen aan de cyclus voor het doorontwerpen van de opleidingen (par 2.1). Voor de modules 3 en 4 is dat niet helemaal haalbaar, omdat zeker in het geval van module 4 de informatie uit de module pas volledig is als de omschrijvingen voor het komende jaar al gemaakt moeten zijn. Het is te vroeg om al te zeggen dat de protocollen hierop aangepast moeten worden. De verwachting is dat ervaringen uit andere modules voldoende te extrapoleren zullen zijn. Wijzigingen voorbij de deadlines zijn echter niet uit te sluiten. Dat geldt ook voor regelingen rond bijvoorbeeld het BSA, die in de zomer van 2014 misschien nog op basis van de ervaringen herzien zullen moeten worden.

2.3 UITFASERING BACHELOROPLEIDINGEN

Het principe dat studenten in 'pre-Tom' cohorten het jaar na de eerste mogelijkheid nog tentamens kunnen doen blijft bestaan. Het is aan de opleidingen om te bezien of hiervoor extra onderwijs aangeboden moet worden of dat aangesloten wordt bij het TOM-onderwijs.

De propedeuse is in deze een bijzonder geval. Voor nieuwe studenten wordt de P niet meer in het OER vermeld. De overgangsregeling gaat uit van schrappen van de P uit het CROHO per 1 september 2014. Studenten die voor zich in academisch jaar 2012-2013 hebben ingeschreven hebben tot deze datum om hun P te halen. De laatste uitreiking zal dus najaar 2014 plaatsvinden.

2.4 HERINRICHTING ONDERSTEUNENDE SYSTEMEN EN PROCESSEN

Het project TOO onderscheidt 3 fasen, waarvan de eerste zo goed als afgerond is. In deze eerste fase was de inzet alle systemen in te richten op 'voldoende' ondersteuning van TOM.

Vernieuwing fase 2 (oplevering voorjaar 2014)

Fase 2 heeft twee zwaartepunten. Enerzijds moeten de veranderingen uit fase 1 bestendig worden en is het streven de kwaliteit van processen te verbeteren. Hier gaat het met name om training; verdere stroomlijning van de processen; en de kwaliteit van de producten, zoals roosters.

Anderzijds is er een aantal nieuwe functionaliteiten waarvan de implementatie moet starten, zoals:

- **Uitrol Webroombooking:** Parallel aan de implementatie van SyllabusPlus vindt er momenteel een pilot 'webroombooking' plaats. Studenten binnen de faculteit MB kunnen met behulp van deze module projectruimtes reserveren. Na evaluatie kan uitrol naar rest van de UT plaats vinden.
- **Notificatie bij wijzigingen in roosters:** Met de in gebruik name van My TimeTable krijgen docenten en studenten de mogelijkheid roosters te integreren in hun agenda op smartphones. Als er wijzigingen in het rooster zijn dan worden deze automatisch verwerkt. Onderzocht wordt of notificatie mogelijk is (een bericht van wijziging per mail of naar de telefoon). Zaalgebruik en wijzigingen kunnen mogelijk ook automatisch zichtbaar gemaakt worden via schermen in gebouwen.
- **WDC (Web Data Collector):** Met behulp van deze module kunnen geautoriseerde gebruikers de informatie van een vak/module online aanleveren. Omdat we in een aanloopfase zitten met TOM is het verstandig om de implementatie eerst middels een pilot te realiseren. Hierna kan uitrol over de gehele UT plaats vinden. De module is al aangeschaft, maar moet nog naar de specificaties van de UT worden ingericht.
- **Business case inschrijven voor bijeenkomsten door studenten:** Doelstelling bij deze activiteit is het opstellen van een business case voor het gebruik van de module 'student allocator'. Bij een positieve besluitvorming zou deze module in fase 3 van het project kunnen worden ingevoerd. Het inschrijven door studenten is om te beginnen interessant voor de practica (inschrijven voor een bepaalde groep) en eventueel werkcolleges.

Vernieuwingen fase 3 (oplevering voorjaar 2015)

Borging is weer een belangrijk thema. Overwogen nieuwe faciliteiten zijn:

- **Tentamenroosteren (Exam manager):** Deze functionaliteit kan worden gebruikt ter ondersteuning van de tentamenroostering. Denk hierbij aan roosteren van surveillanten, ruimtebeheer, stoelindeling, beheer tentamenopgaven.
- **Doorontwikkeling inschrijving voor bijeenkomsten (zie fase 2)**
- **Docentbeschikbaarheid:** Binnen Syllabus kan de docentbeschikbaarheid worden vastgelegd per faculteit of per docent. Via selfservice kan de docent deze gegevens zelf muteren.

Naast TOO lopen ontwikkelprocessen in de realisatie van de projectvoorzieningen en *learning resources*. Een planning op dit punt is nog in de maak.

2.5 VERDERE ONTWIKKELING TOM

Het eerder genoemde maturity model (bijlage) schetst een beeld van een aantal ontwikkelingsfasen van TOM, op het niveau van de module. Het onderscheidt daarbij vier aspecten, te weten het integrale ontwerp van de module, de manier waarop er getoetst wordt, de rol die het project speelt en de rol die de docent (primair) speelt. TOM-modules kunnen op de verschillende aspecten gescoord worden in dit model, maar aangezien er een sterke samenhang zit tussen de aspecten, zitten ze over het algemeen sterk op een bepaalde kolom. In veel gevallen is dat nog sterk naar links.

De gedachte is dat met iedere revisieronde een beetje verder naar rechts kan worden geschoven, en dat nieuwe modules in de toekomst ook al verder naar rechts kunnen starten. In dit proces van schuiven zit een S-curve verstopt die op kolom 3 ('omdenken naar TOM') het meest stijl is. De inzet van deze *roadmap* moet ook zijn om hier de module-ontwikkelteams instrumenten aan te reiken om deze helling te nemen. De keuze die is gemaakt, is om in het opbouwen van dit instrumentarium een fasering aan te brengen, zodat de organisatie zich op een onderwerp tegelijk kan concentreren.

Indachtig het maturity model, zal de focus in het eerste jaar (2013-2104) liggen op het aanbieden van training aan module-ontwerpers en docenten. Focus van de training is gebruik van zelfsturende onderwijsvormen. Voordeel van deze training aanbieden in dit jaar is dat het zoveel mogelijk 'on the job' kan. Doel is dat voldoende kennis en zelfvertrouwen beschikbaar is om stappen te zetten op het niveau van moduleontwerp. De inzet van onderwijskundige capaciteit zal dan ook sterkt gericht zijn op het ondersteunen van de ontwerpteams.

Met het oog op de kwaliteitszorg is het vervolgens van belang capaciteit te investeren op toetsvormen. Zowel op het niveau van de module als met het oog op het afstuderen. Dit zal de centrale focus worden van de onderwijsontwikkeling in 2014-2015.

In 2015-2016 zou vervolgens een forse volgende stap gezet moeten kunnen worden naar modules waarin het project een zware plek heeft.

2.6 OVERIGE RELEVANTE FACTOREN

Een tweetal externe factoren is van invloed op de planning van de TOM-implementatie. De eerste is een mogelijke wijziging in de wetgeving in het kader van het wetsvoorstel Kwaliteit in Verscheidenheid. Ten tijde van schrijven van deze woorden is er nog geen besluit, maar het lijkt waarschijnlijk dat het deel dat hier relevant is, wordt aangenomen, namelijk het besluit om de aanmelddeadline voor het HO per 2014 op 1 mei vast te stellen en universiteiten te verplichten om na deze termijn een zgn matchingsprogramma aan te bieden. De directe consequentie van deze wetwijziging is dat de kalender voor wervingsactiviteiten naar voren zal schuiven en daarmee de datum waarop informatie over het volgend academisch jaar beschikbaar is. Daarnaast zet het een extra taak op de toch al volle agenda van de opleidingen, namelijk het ontwerpen van deze matchingsactiviteiten. Een werkgroep van Platform Studieadviseurs, S&B en Loket VO werkt aan een kader hiervoor. M&C werkt aan een jaarplanning voor de wervingsactiviteiten. Deze zijn met name relevant voor de jaarplanning voor het komend jaar, maar de ervaringen die we hier opdoen zullen hun weerslag hebben in de jaren erna.

De tweede factor wordt gevormd door de afspraken die zijn gemaakt in de prestatieafspraken met het Ministerie van OCW, en het sectorplan Techniek, waarin ook toezeggingen zijn gedaan. Deze plannen dicteren een aantal rapportagemomenten, waarop prestaties geleverd moeten zijn. De realisatie van die prestaties is verwerkt in de planning van de betreffende beleidsinstrumenten en wordt gemonitord via de bestuurlijke agenda van het CvB. In de planning zal verder gepoogd worden om de interne evaluatiemomenten zo in te plannen (en in te richten) dat de data ook bruikbaar is voor externe rapportages, zodat de informatiedruk voor de opleidingen tot het minimaal mogelijke beperkt blijft.

3 SCHEMATISCHE WEERGAVE ROADMAP TOM

	S2 2013	S1 2014	S2 2014	S1 2015	S2 2015	S1 2016
Verder ontwerp opleidingen	Matchings-methoden	Ontwerp jaar 2: Keuzeonderwijs	Matching	Ontwerp jaar 3: - Profileringsruimte - Afstuderen		
Evaluatie en revisie	Gezamenlijk thema eerste module Instellingsevaluatiesysteem	Jaar 1 BSA		Jaar 2		Jaar 3
Uitfasering	Laatste keer toetsen oude 1e jaar		Laatste keer toetsen oude 2e jaar Laatste P		Laatste keer toetsen oude 3e jaar	
Herrichting ondersteuning		Webroombooking My TimeTable Web Data Collector		Inschrijving voor bijeenkomsten Exam Manager Docentbeschikbaarheid		
Doorontwikkeling TOM	Training onderwijsontwerpers en docenten		Doorontwikkeling toetsmethoden		Volgende stappen in projectonderwijs	

NIET-LINEAIR MATURITY MODEL VOOR TOM-ONTWIKKELING – versie 3, 24 mei 2013

		0. Volledig traditioneel (Pre-TOM)	1. Eerste opzet TOM-module	2. Eerste evolutionaire verbetering	3. Omdenken naar TOM	4. Volwaardig TOM	(From Good to Great)	
MODULE-ONTWERP	Kenmerken	N.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlijnen leidend • Een van de onderdelen draagt het Thema 	<ul style="list-style-type: none"> • (Vrijwel) alle onderdelen zijn afgestemd op het thema 	<ul style="list-style-type: none"> • Authentiek (= real life), fors project voor toepassing of theorie-ontwikkeling • Studenten verantwoordelijk voor zelfstandig leren 	<ul style="list-style-type: none"> • Authentiek (= real life), fors project voor toepassing of theorie-ontwikkeling • Studenten verantwoordelijk voor zelfstandig leren • Oplissingen voor zwaktes uit stap 3 		
	Integratie	N.v.t.	Onderdelen niet geïntegreerd	Onderdelen zijn beperkt geïntegreerd	Geïntegreerd op thema	Geïntegreerd op thema		
	Studielast	Passend	Overvol	Studielast groter dan nominaal aantal ECs	Studielast conform nominaal aantal ECs	Studielast conform nominaal aantal ECs	Studielast conform nominaal aantal ECs	
TOETSING	Kenmerken	<ul style="list-style-type: none"> • Slaagpercentage per 5 EC-vak circa 70% • Enige mogelijkheden voor compensatie en herkansingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Veel deelttoetsen (in leerlijnen / onderdelen) en project apart getoetst • Zwaartepunt op leerlijnen i.p.v. de module c.q. het project • Enige experimenten met andere toetsvormen • Worsteling met rendement/herkansing/compensatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Deeltoetsen worden engszins beperkt, project apart getoetst • Wat meer groepstoetsen • Zwaartepunt verschuift naar module c.q. het project • Toetsexperimenten beter ingebed door studenttraining • 'Rapportvergadering' 	<ul style="list-style-type: none"> • Deeltoetsen op onderdelen beperkter, mede door compensatie • Oplissingen voor meeftien • Overdracht van de verantwoordelijkheid voor peer assessment aan studenten 	<ul style="list-style-type: none"> • Meedoen = halen • Studenten en docenten waarden de toetsing binnen TOM • Leerdoelen worden gerealiseerd. Accrediteerbaar 		
	Mix	<ul style="list-style-type: none"> • Individuele schriftelijke toetsen, per vak 	<ul style="list-style-type: none"> • Veel individuele toetsen 	<ul style="list-style-type: none"> • Veel schriftelijk (zeker bij grotere groepen) 	<ul style="list-style-type: none"> • Groeps- en individuele projecttoetsing heeft centrale plaats in module • Mix van toetsvormen, situatie-afhankelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • Groeps- en individuele projecttoetsing heeft centrale plaats in module • Mix van toetsvormen, situatie-afhankelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • Project noodzakelijk, centraal proactief leren door studenten • Studenten leren veel van onderzoek en keuze probleemstelling 	
	Belang	N.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> • 'Eerst klassiek kennisoverdracht (hc) noodzakelijk' 	<ul style="list-style-type: none"> • Project nuttig, maar extra Andere onderdelen zijn grootste kennisbron 	<ul style="list-style-type: none"> • Project noodzakelijk • Project centraal, proactief leren door studenten • In het project komt alles samen 	<ul style="list-style-type: none"> • Project noodzakelijk, centraal proactief leren door studenten • Studenten leren veel van onderzoek en keuze probleemstelling 	<ul style="list-style-type: none"> • Groot project 	
PROJECT	Aard	N.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> • Klein project, vaak aan het eind 	<ul style="list-style-type: none"> • Klein project, aan het eind of juist bij start (appetizer) 	<ul style="list-style-type: none"> • Groot project 	<ul style="list-style-type: none"> • Groot project 		
	DOCENT	<ul style="list-style-type: none"> • Docentgecentreerd • Docent als kennisbron • Docent 'houdt vast' 	<ul style="list-style-type: none"> • Docentgecentreerd • Docent als kennisbron • Docent 'houdt vast' 	<ul style="list-style-type: none"> • Docentgecentreerd • Docent als kennisbron • Docent 'houdt vast' 	<ul style="list-style-type: none"> • Docent gericht op verantwoordelijkheid van studenten voor hun leren • Tutor als coach • Docentteam • Docent 'laat los' en 'geeft vertrouwen' 	<ul style="list-style-type: none"> • Docent gericht op verantwoordelijkheid van studenten voor hun leren • Tutor als coach • Docentteam • Docent 'laat los' en 'geeft vertrouwen' 	<ul style="list-style-type: none"> • Docent gericht op verantwoordelijkheid van studenten voor hun leren • Tutor als coach • Docentteam • Docent 'laat los' en 'geeft vertrouwen' 	